

**Informace o výzkumu a vývoji za rok 2005 a první pololetí roku
2006 v resortu dopravy**

Obsah:

1. Programy výzkumu a vývoje pro dopravu	3
1.1. Resortní program.....	3
1.2. Národní program výzkumu	3
2. Finanční zabezpečení výzkumu a vývoje v rámci resortu dopravy.....	5
3. Veřejná zakázka	7
4. Hodnocení průběhu řešení projektů programu výzkumu a vývoje „Optimalizace dopravní soustavy a její udržitelný rozvoj“ za rok 2005	8
4.1. Hodnocení závěrečných zpráv	8
4.2. Hodnocení výročních zpráv	9
5. Hodnocení průběhu řešení projektů programu výzkumu a vývoje „Bezpečná a ekonomická doprava“ za rok 2005	10
6. Příprava výzkumu a vývoje na rok 2007 s výhledem na léta 2007 a 2011	11
Graf č. 1: Procentuální zastoupení projektů dle klíčových směrů.....	5
Graf č. 2: Vývoj účelových výdajů v letech 2004-2009	6
Graf č. 3: Hodnocení závěrečných zpráv v grafické podobě	9

Programy výzkumu a vývoje pro dopravu

1.1. Resortní program

Průběh resortního programu výzkumu a vývoje „Optimalizace dopravní soustavy a její udržitelný rozvoj“ pro dopravu v roce 2005 bezprostředně navazoval na řešenou problematiku započatou v roce 2001. V rámci tohoto programu bylo nezbytné zabezpečit financování celkem 46 projektů zahajovaných v roce 2001, které byly postupně ukončovány do roku 2004. V roce 2005 ukončilo řešení celkem 13 projektů a zbývajících 1 projekt bude ukončen v roce 2006.

K hlavním úkolům programu patřilo:

- efektivní využívání energie v dopravě a trvalé snižování nepříznivých účinků na životní prostředí s cílem zabezpečit udržitelný rozvoj dopravy
- výzkum možností a vazeb, které přinášejí pro odvětví dopravy rozvoj telekomunikačních a informačních technologií a jejich prudké rozšiřování. Zaváděním těchto aplikací je možno zásadně ovlivnit nejen dopravní technologie v jednotlivých druzích dopravy, ale i celkové postavení dopravy ve společnosti.

Cílem programu v souladu s probíhajícími procesy modernizace a integrace evropských dopravních sítí bylo

- přispět k posouzení dopravních potřeb z hlediska rozvoje a účasti státu a jeho technologického zabezpečení
- přispět k rozvoji dopravní infrastruktury z hlediska bezpečnosti a spolehlivosti
- poznat stav a vývoj v dopravě v ČR se zaměřením na finanční aspekty dopravní infrastruktury, na prognostiku dopravy, na sociálně-ekonomické aspekty dopravy a na uplatnění ekonomických nástrojů tzv. harmonizaci tržních podmínek.

1.2. Národní program výzkumu

Národní program výzkumu byl schválen usnesením vlády ČR č. 417 ze dne 28. dubna 2003, čímž došlo k významnému kroku realizace standardního národního programu, který je obdobný programům zemí Evropské unie. Hlavní odlišností od zahraničních programů zůstává zejména způsob poskytování podpory. Vzhledem k decentralizaci v poskytování veřejné podpory výzkumu a vývoje v ČR, NPV je financován z celé řady rozpočtových kapitol.

Národní program výzkumu je rozdělen do pěti tematických a tří průřezových programů. Tyto programy se člení na podprogramy – dílčí programy. V rámci tematického programu

číslo 3 “Konkurenceschopnost při udržitelném rozvoji“ je dílčím programem pro resort dopravy program „Bezpečná a ekonomická doprava“.

Cíle

Z cílů NPV vycházejí také cíle dílčího programu „Bezpečná a ekonomická doprava“. Cílem programu je zaměřit se nejen na nové přístupy k tvorbě, obnově a modernizaci dopravní infrastruktury a na systémové podklady pro vývoj dopravních prostředků, ale i na vývoj a aplikaci palubních diagnostických systémů, komponentů a produktů pro železniční, městskou a regionální dopravu. Výzkum je soustředěn rovněž na hledání nových metod posuzování ekonomické efektivity investování do dopravy. Nemalá pozornost je věnována logistickým metodám a novým technologiím zahrnujícím vyšší standardy bezpečnosti a spolehlivosti dopravy.

Trvání

V rámci Národního programu výzkumu a jeho dílčího programu “Bezpečná a ekonomická doprava“ pro léta 2004-2009 se řeší 42 projektů od 1. dubna 2004 a 53 projektů od 1. ledna 2005.

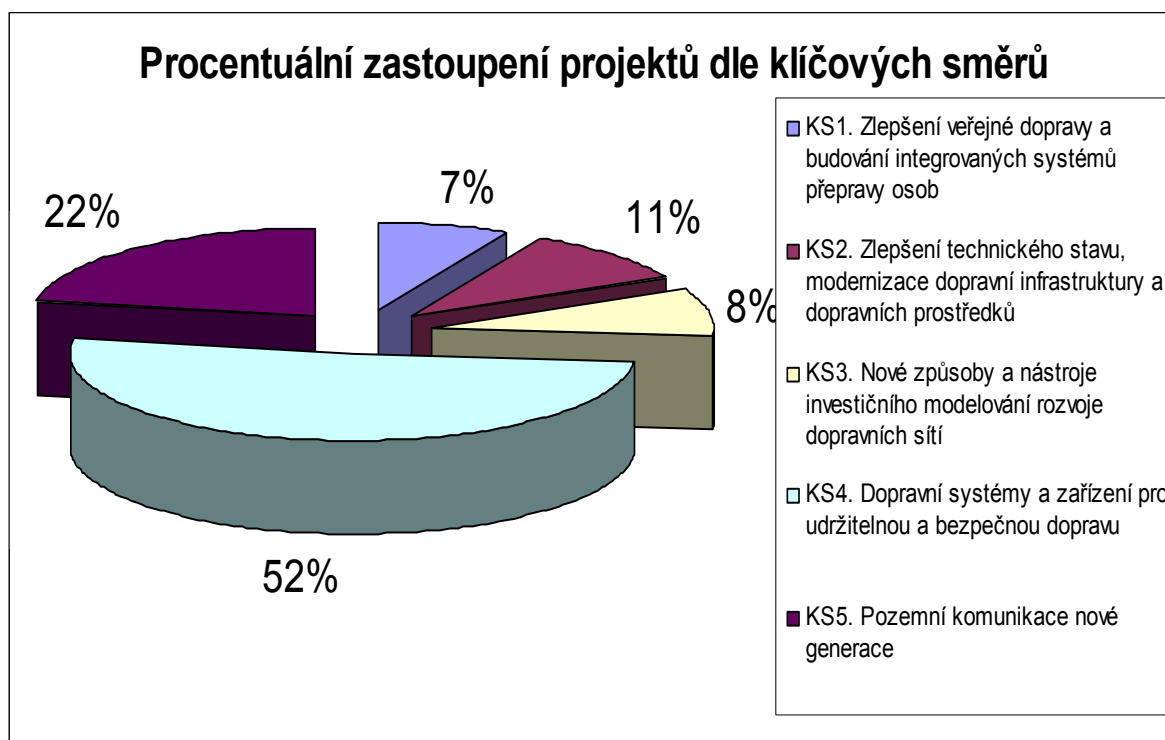
Doba průběhu řešení jednotlivých projektů se pohybuje v rozmezí jednoho roku do pěti let. Projekty budou ukončeny nejpozději v roce 2009.

Klíčové směry dílčího programu výzkumu (KS)

Důraz při řešení projektů byl kladen především na hledání a aplikaci nových metod posuzování ekonomické efektivity investování do dopravy, na možnost systematického využívání inteligentních dopravních systémů a efektivní aplikace nových informačních technologií, a na základě nich byly stanoveny tyto klíčové směry:

1. Zlepšení veřejné dopravy a budování integrovaných systémů přepravy osob
2. Zlepšení technického stavu, modernizace dopravní infrastruktury a dopravních prostředků
3. Nové způsoby a nástroje investičního modelování rozvoje dopravních sítí
4. Dopravní systémy a zařízení pro udržitelnou a bezpečnou dopravu
5. Pozemní komunikace nové generace

Každý z klíčových směrů je naplněn jednotlivými prioritami.

Graf č. 1: Procentuální zastoupení projektů dle klíčových směrů

2. Finanční zabezpečení výzkumu a vývoje v rámci resortu dopravy

Přidělené finanční prostředky na výzkum a vývoj pro rok 2005 a následně rozpis státního rozpočtu pro kapitolu MD byl následující:

Celkem na výzkum a vývoj	163 727 tis.Kč
z toho: a) institucionální	23 990 tis.Kč
určené pro CDV Brno	
v tom: běžné (neinvestiční) pro CDV Brno	23 990 tis.Kč
b) účelové	139 737 tis.Kč
v tom programu „optimalizace“	41 885 tis.Kč
v tom programu „B a ED“	97 852 tis.Kč
c) převod z rezervního fondu	28 199 tis. Kč
d) celkem účelové vč. rezervního fondu	167 936 tis. Kč
v tom: běžné (neinvestiční)	161 231 tis.Kč
kapitálové (investiční)	6 705 tis.Kč

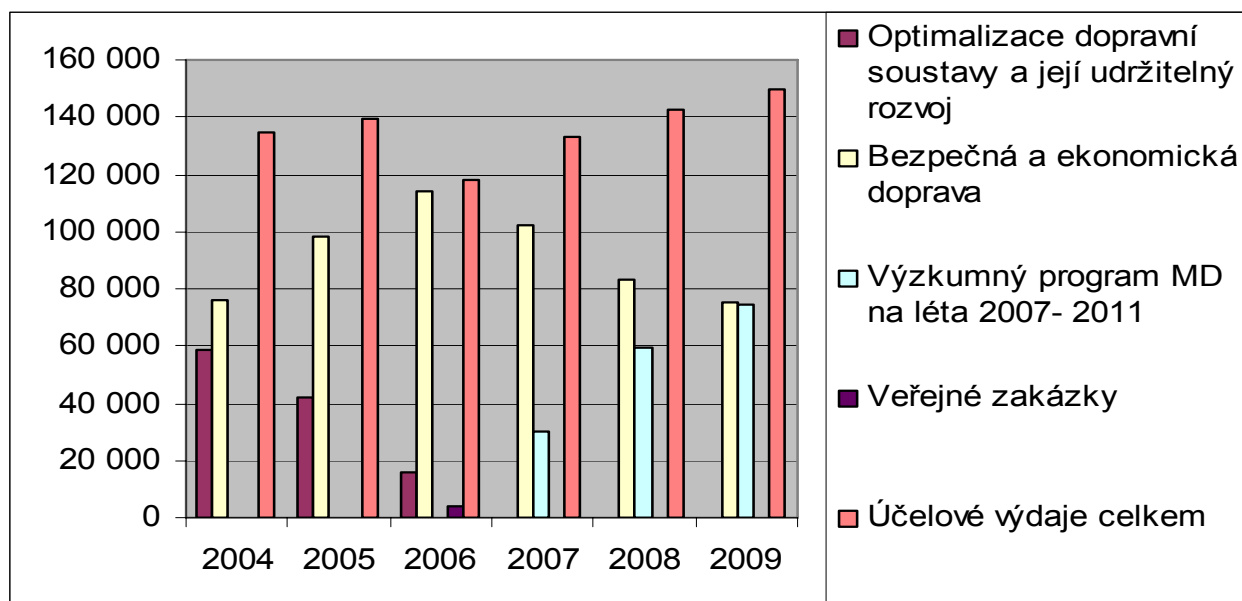
Plánované finanční prostředky na výzkum a vývoj pro rok 2006 a rozpis státního rozpočtu pro kapitolu MD je následující:

Celkem na výzkum a vývoj	165 163 tis.Kč
z toho: a) institucionální	31 452 tis.Kč
určené pro CDV Brno	
v tom: běžné (neinvestiční) pro CDV Brno	31 452 tis.Kč
b) účelové	133 711 tis.Kč
v tom programu „optimalizace“	16 000 tis.Kč
v tom programu „B a ED“	113 727 tis.Kč
v tom veřejná zakázka pro potřeby MD	3 984 tis.Kč
v tom: běžné (neinvestiční)	112 587 tis.Kč
kapitálové (investiční)	1 140 tis.Kč

Vývoj účelových výdajů v letech 2004 - 2009

Členění výdajů	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Optimalizace dopravní soustavy a její udržitelný rozvoj	58 294	41 885	16 000	0	0	0
Bezpečná a ekonomická doprava	76 077	97 852	113 727	102 400	83 000	75 000
Výzkumný program MD na léta 2007-2011	0	0	0	30 472	59 287	74 400
Veřejné zakázky	0	0	3 984	0	0	0
Účelové výdaje celkem	134 371	139 737	117 711	132 872	142 287	149 400

Tab. č. 1: Vývoj účelových výdajů v letech 2004 - 2009

Graf č. 2: Vývoj účelových výdajů v letech 2004-2009

3. Veřejná zakázka

Ministerstvo dopravy vyhlásilo dne 9.10.2005 podle ustanovení zákona č. 130/2002 Sb., zákona č. 40/2004 Sb., a nařízení vlády č. 461/2002 Sb. „Veřejnou zakázku ve výzkumu a vývoji pro potřeby státní správy MD 2006“ s počátkem řešení od 1.1.2006.

Na základě vyhlášení Veřejné zakázky bylo odboru 520 doručeno celkem 5 nabídek. Pro jejich hodnocení byla jmenována ŘO 520 hodnotící komise.

Dne 10.11.2005 komise pro otevírání obálek s nabídkami vyloučila nabídku firmy PBA INTERNATIONAL PRAGUE, spol. s r.o. z důvodu neprokázání způsobilosti uchazeče podle §18, odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb. a §31 zákona č. 40/2004.

V rámci zadávacího řízení hodnotící komise dne 24.11.2005 projednala čtyři nabídky, z nichž nabídka MD-VZ02-601 „Eliminace dopravních problémů na dálnicích a rychlostních silnicích v České Republice s využitím ITS“, uchazeči VARS BRNO a.s. byla hodnotící komisí vyhodnocena pro zadavatele jako nejvhodnější a ekonomicky nej přijatelnější.

Ostatním uchazečům - Centru dopravního výzkumu a firmě MOTT MACDONALD Praha spol. s r.o. – byly oznámeny závěry hodnotící komise s uvedením důvodů nepřijetí jejich nabídek.

Pro tematiku „Možnosti využití kombinace kolejových systémů v ČR“ byla doručena pouze nabídka Centra dopravního výzkumu, která však nebyla hodnotící komisí doporučena k financování. Bylo konstatováno, že návrh projektu není v plném souladu se zadáním. Komise doporučila zadavateli nevybrat zájemce, zadání zakázky více ji konkretizovat a vyhlásit ji znovu. Vyhlášení se předpokládá ve 2. polovině roku 2006.

4. Hodnocení průběhu řešení projektů programu výzkumu a vývoje „Optimalizace dopravní soustavy a její udržitelný rozvoj“ za rok 2005

Závěrečné zprávy projektů, jejichž řešení bylo ukončeno v roce 2005, byly v souladu s nařízením vlády ČR č. 88/2001 Sb. a zákona č. 130/2002 Sb. oponentovány každá dvěma nezávislými oponenty a posouzeny za přítomnosti příjemců dotace, popřípadě oponentů, hodnotícími komisemi složenými ze zástupců vysokých škol, výzkumných organizací, uživatelů a právnických osob. O posouzení každého projektu byl vypracován protokol, na jehož základě gestorské útvary MD převzaly výsledky řešení.

Výroční zpráva projektu č. 802/210/112 Účast české republiky v projektu Galileo byla pro svoji rozsáhlost oponentována sedmi oponenty. Na základě protokolu z jednání hodnotící komise byly zpracovány podklady pro rozhodnutí o poskytnutí účelových finančních prostředků na řešení a financování tohoto projektu v roce 2006.

Podle klasifikace hodnocení projektů daného Centrální evidencí projektů (CEP) Rady pro výzkum a vývoj je úspěšnost řešení rozdělena do tří skupin:

- dosaženy vynikající výsledky (V)
- projekt uspěl podle zadání (U)
- zadání nebylo splněno (N)

4.1. Hodnocení závěrečných zpráv

V roce 2005 ukončilo řešení celkem 13 projektů a bylo tedy hodnoceno 13 závěrečných zpráv:

- u následujících 7 projektů ukončených v r. 2005 byla hodnocena závěrečná zpráva jako vynikající (V)

801/210/109 Výzkum zátěže životního prostředí z dopravy

801/210/110 Stanovení postupu při realizaci závazků ČR přijatých v rámci mezinárodních konferencí v oblasti vlivu dopravy na životní prostředí

802/210/108 Inteligentní dopravní systémy v podmínkách dopravně-telekomunikačního prostředí ČR.

803/110/104 Zásady pro osazování značek a dopravních zařízení na pozemních komunikacích

803/110/102 Vývoj zkušebních metod pro brždění vozidel vybavených elektronicky ovládanými brzdovými systémy

801/110/112 Výzkum zvyšování bezpečnosti silničního provozu pomocí dopravně-inženýrských a dopravně-organizačních opatření

801/110/102 Noční a denní viditelnost vodorovného dopravního značení a noční viditelnost svislého dopravního značení

- níže uvedených 6 projektů ukončených v r. 2005 uspělo podle zadání (U)

802/210/109 Informační infrastruktura odborných informací pro výzkum a vývoj a management sektoru dopravy

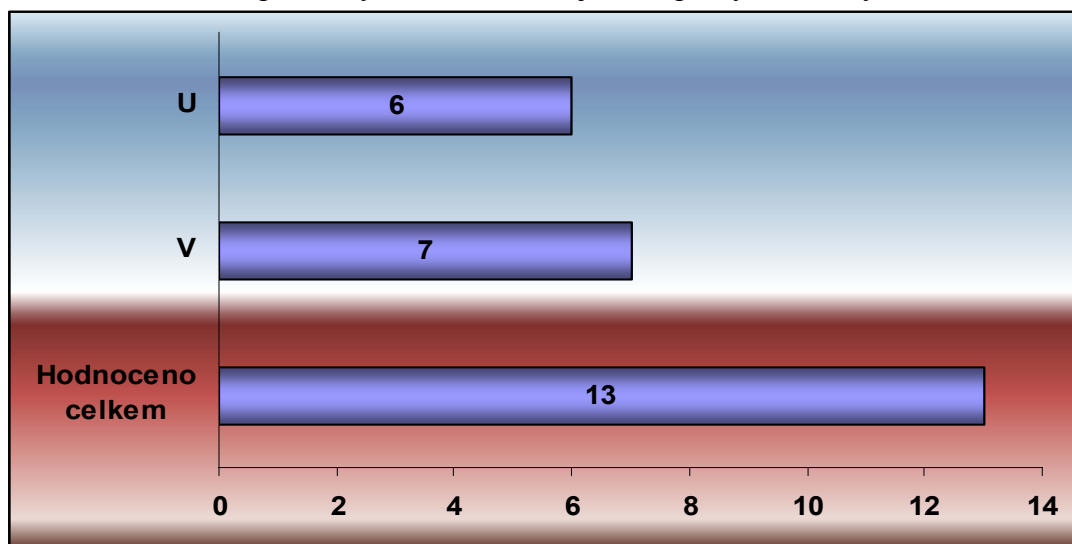
804/210/105 Rozvoj dopravních sítí v České republice do roku 2010 s výhledem do roku 2015

801/110/104 Bezpečnost dětí v silničním provozu v souvislosti s dětskými zádržnými systémy v motorových vozidlech, ověření zkouškami podle předpisu EHK č.44

803/110/125 Organizace, technika, technologie provádění pravidelných technických prohlídek a měření emisí silničních vozidel a jejich informační systém

801/110/101 Výzkum metod ověřování vozidel s pohonem na alternativní paliva z hlediska jejich význačných technických parametrů

802/030/105 Komplexní systém řízení kolejové dopravy v krizových situacích

Graf č. 3: Hodnocení závěrečných zpráv v grafické podobě

Podrobné hodnocení ukončených projektů z hlediska gestorského útvaru se nachází v příloze č. 1a

4.2. Hodnocení výročních zpráv

- následující 1 projekt byl hodnocen jako vynikající (V)

5. Hodnocení průběhu řešení projektů programu výzkumu a vývoje „Bezpečná a ekonomická doprava“ za rok 2005

Hodnocení periodických a závěrečných zpráv projektů proběhlo prostřednictvím aplikace e-projekty. Každá zpráva byla oponentována rovněž 2 oponentními posudky a následně hodnocena na jednání hodnotících komisí za přítomnosti styčného pracovníka MD a řešitelů. Komise zasedaly v průběhu března 2006, při kterých řešitelé prezentovali výsledky a průběh řešení, které předali do aplikace e-projekty a současně vysvětlili připomínky oponentů, dotazy členů hodnotící komise. Na základě jednání byl sestaven protokol ke každému hodnocenému projektu, který obsahoval schválení nebo úpravu plánu projektu a jeho doporučení pro další pokračování.

V roce 2005 bylo ukončeno řešení 4 projektů s počátkem řešení od 1.4.2004 a 4 projektů s počátkem řešení od 1.1.2005.

- u následujících 3 projektů ukončených v r. 2005 bylo hodnoceno jejich řešení s vynikajícími výsledky (V)

1F41D/084/410 - Vypracování systému na vytváření spravedlivého prostředí dopravního trhu včetně harmonizace zpoplatnění užívání dopravní infrastruktury

1F55A/008/120 Metodika hodnocení průchodnosti území pro liniové stavby

1F51D/119/120 - Modelování dopadu ceny a rozsahu zpoplatnění pozemních komunikací na silniční síť s využitím dopravního modelu ČR a návazné evropské sítě

- následujících 5 projektů ukončených v r. 2005 bylo hodnoceno s výsledkem: úspěš podle zadání (U)

1F43D/007/030 – Systém automatizované kontroly a detekce změn bezpečnostního nastavení informačních systémů založený na specifikaci bezpečnostní politiky podle standardu BS7799

1F44C/014/030 – Projekt optimalizace krizové komunikace Ministerstva dopravy s ostatními orgány krizového řízení s využitím prostředků datového přenosu informací dopravních systémů

1F44E/081/410 - Vývoj metody a systému na podporu rozhodování ve financování dopravní obslužnosti státu a regionů

1F54C/123/130 - Vazba napáječových rychlovyvínačů

1F54L/034/050 - Internetový portál "Semafor" dopravní výchovy dětí a mládeže jako prostředek preventivní činnosti v oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích

Hodnocení projektů z hlediska gestorského útvaru je uvedeno v příloze č.1b

Na základě doporučení členů hodnotících komisí, oponentů a styčných pracovníků bylo doporučeno, aby všechny zbývající řešené projekty pokračovaly v řešení podle schválených harmonogramů. (Seznam projektů uveden v příloze č. 2)

6. Příprava výzkumu a vývoje na rok 2007 s výhledem na léta 2007 a 2011

Nový výzkumný program MD na léta 2007 – 2011 – „Podpora Realizace udržitelného rozvoje dopravy“ byl na základě usnesení vlády předložen Evropské komisi k notifikaci. Notifikace Programu je prováděna ve spolupráci s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Generální ředitelství ÚOHS obdrželo dopis MD ze dne 16.3.2006, v němž byla oznámena plánovaná podpora. Dvuměsíční lhůta na přezkoumání započala dnem 17.3.2006 po obdržení oznámení MD.

Tento výzkumný program zohledňuje dopravně-politické principy a zásady „Dopravní politiky ČR pro léta 2005 – 2013 schválené usnesením vlády č. 882 ze dne 13.července 2005. Zároveň vychází z akčního programu Bílé knihy Dopravní politiky Evropské unie.

Výzkum v rámci tohoto programu bude významným nástrojem realizace dopravní politiky, zabezpečení udržitelného rozvoje dopravy, oddělení závislosti přepravní náročnosti na růstu ekonomiky, zdokonalování bezpečnosti dopravy a rozvoje dopravních cest a dopravních prostředků, interoperability a podpory veřejné dopravy a intermodální dopravy.

Cílem programu bude dosažení udržitelného rozvoje dopravy pro hospodářský růst a maximálního užití telematiky a informačních nástrojů, zabezpečením interoperability českých dopravních systémů, při zapojení do evropského dopravního systému, jakož i komplexního rozvoje dopravní infrastruktury a veřejné osobní dopravy.

Protože investice jsou nevyhnutelným předpokladem zabezpečení výhod na globálních trzích z hlediska technické konkurenceschopnosti, cílem programu je zdůraznění významu investic do výzkumu a technického rozvoje v rámci dopravního průmyslu EU.

Obdobné cíle sledují i národní programy výzkumu a vývoje organizované MŠMT NPV I a NPV II v oblasti dopravy. Je však důležité dál jednotlivé tématické oblasti v dopravě více prohloubit a přiblížit k praktické realizaci tak, aby výsledky výzkumu byly rychle využitelné v praxi. Nástrojem je plnění usnesení Evropské rady přijaté na Lisabonském zasedání a přizpůsobení témat výzkumného programu na národní úrovni tématům 7. Rámcového programu.

Navržený výzkumný program akcentuje stručně charakterizovaný vývoj v dopravě u nás i v zahraničí, akcentuje koncepci a cíle Evropské unie v oblasti výzkumu a vývoje, navazuje na předchozí programy výzkumu a vývoje v národním prostředí a tím vytváří předpoklad aktivního zapojení české výzkumné kapacity do evropského výzkumného procesu orientovaného na dopravu.

Výzkumný program je členěn do 4 základních podprogramů:

- Zvyšování bezpečnosti provozu a snižování negativních vlivů dopravy na zdraví a životní prostředí
- Rozvoj infrastruktury a dopravní obsluha území
- Rozvoj intermodální a multimodální dopravy
- Telematické a informační nástroje k realizaci dopravní politiky

Termín vyhlášení a doba trvání

Poskytování podpory z veřejných prostředků v rámci programu bude zahájeno v lednu roku 2007 a ukončeno v prosinci roku 2011. Vyhlášení programu se předpokládá v druhé polovině roku 2006. Doba řešení jednotlivých projektů je maximálně 5 let. V roce 2007 bude provedeno opakované vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji a další projekty budou zahájeny od 1.1.2008.